

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. ☐ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. ☐ ☐ ☐ ☐
Uredništvo: Fr. Tersegla, Ljubljana (Katol. tiskarna). ☐ ☐ ☐ ☐
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 4.

V Ljubljani, dne 24. februarja 1912.

Letnik V.

Krepke volje!

K. Š.

»Največja modrost je krepka volja«, je vzkliknil Napoleon, čegar velika dela občudujemo še danes, ki je bil junak, kakršnega ni rodil celi srednji vek, ne novi čas in menda ga tudi naša doba ne vzre. Če pogledaš še druge velmože, ti bo zazvenela iz njihovih ust ali pa iz življenja in njihovih del ista misel, ki jo je izrazil Napoleon ali kakor pravi Smiles: »Vsak si vtisne sam sebi lastno vrednost in veljavo, mi smo majhni ali veliki, slabiči ali junaki, kakršna je pač naša volja«. In ko ljudje tožijo da ne zmorejo tega in onega, pa zakliče Viktor Hugo: »Vam ne manjka moči, ampak volje«.

Te-le besede in te misli naj bi bila deviza naših orlovskih vrst. Ustvarili smo si lepo organizacijo tako hitro, da nekateri izražajo pomislek, bo li tudi vse to ostalo trajno, stanovito. Kdo bi dvomil na tem! In vendar resnica je, da v marsikterem odseku je začetkom število veliko večje kot malo časa po ustanovitvi, da se tuintam redčijo naše vrste, pojav, ki vzbuja nekaj strah in ki rodi v skrbni glavi vprašanje: Kaj je vzrok? Ne manjka moči, ne manjka sredstev, da bi ostali v naših vrstah, ampak časih močne volje. Glej! Razloži novemu članu naš program, naša pravila, navodila za naše delo, navodila za življenje, vredno Orla, on odobrava vse to, lepo se mu zazdi, začetkom si še misli, da bo vse vršil kot se mu naroča, oprime se morda že vsega, je že par mesecev dober član; naenkrat pa mu pride misel, da mu je vse pretežko in vzdvomi o svoji moči. Sam si še zamisli veliko težkoč: daleč imam do telovadnice, cel dan delam, zvečer moram malo počiti, malo več razvedrila rabim, cel teden delam, v nedeljo sem lahko prost cel dan, med tednom mi vzame cel čas moje delo, v nedeljo popoldne vsaj bi smel biti docela prost in tako si našteva in odkriva novih vzrokov, ki se vrstijo krog njega kot dobra mamica. In ta mamica govori utrujenemu srčku, da se preobklada prehudo, škoda lepih mladih dni in moči, pa mu govori tako prisrčno, da se

»ubogi trpin« zasmili samemu sebi in vzklikne: »Jaz ne bom, ne morem, prehudo je zame«. Srce se mu tako razširi, da mu zatemni um, pokrije oči, razsodnost in končno ne ve družega, nego to, kar mu govori čuteče srce: »Ne zmagaš vsega, prehudo je, pusti!« »Trpečemu bratu« omahnejo »utrujene« roke, zastanejo noge in dobra, prej omenjena mamica ga ljubeče in skrbno prime za roko in odpelje — iz telovadnih vrst. Kdo je vzrok temu pojavu?

Volje ni, tiste krepke volje. Ko bi ome-njeni trpeči brat pri prvih pojavih raznih božajočih glasov vzkliknil: moram!, bi se razni predsodki in glasovi umaknili na mah, fant bi ostal jak in zares fant. Kranjske fante ima cesar najrajši, pravijo zato, ker so korajžni in trdni. In v čem tiči temelj označenih lastnosti?, ali ne v močni volji? Če kranjskega vojaka še tako muči žeja in vročina, on ne cepne k maroderjem, ker se mu zdi presramotno, vstraja, ker hoče zvršiti svojo nalogo. Laških vojakov pa pravijo, da je pri vsakem večjem maršu za vsakim drugim kozolcem pol ducata. Človek krepke volje izvrši naravnost obzudovanja vredna dela. Bratje hočete dokazov? Častnik Aleksandra Velikega je imel nalogo s svojim krdelom splezati na okopje obleganega mesta. Dvakrat je poskusil, a vselej je bil odbit. Obupno zakliče: »Ne morem več, nemogoče«. »Poberi se«, zakliče veliki Macedonec, »nič ni nemogoče onemu, ki ima voljo zmagati!« Aleksander se sam postavi na čelo krde in v prvem naskoku zavzame ozidje. Ruski general Suvarov je na besede: »Ne morem, nemogoče«, odgovorjal: »Vstrajaj! Poskušaj vedno! Delaj! Žrtvuj se in vse boš zmogel«. In bratje, kaj stori krepka volja, nam vse pove življenje Napoleona prvega. Rojen kot sin revnega odvetnika, pa se je dvignil na najvišjo stopnjo, postal je mogočen cesar, pred katerim so se klanjali vladarji in ječala cela Evropa. Iz vseh njegovih govorov in rekov pa je jasno, zaupal je svoji volji. Ko je šel v Egipt, da si ga osvoji, so mu uničili Angleži skoro vse brodovje. Sam je ostal s svojo vojsko v daljnem Egiptu med tujimi plemeni. Udaril je in malo časa, pa je bilo vse njegovo. Navesti bi moral celo življenje tega junaka dveh ve-

kov, da bi pokazal, kaj učini vse močna volja.

Pa ne samo pri krepkih zdravih močnih možeh ustvarja močna volja velika dela, ampak še drugje, v nasprotnem slučaju so njena dela močna: v bolnem telesu ima močna volja velike učinke. Učenjak Darwin je imel bolezen, ki ga je mučila dolgo let. V teku štiridesetih let ni bil niti en dan zdrav, poroča njegov sin; in baš v teh letih je ustvaril dela, ki bi jih ne podvzeli najmočnejši, jaki možje. Njegov izrek je bil: »Odločnost naredi vse«. Za eno svojo knjigo je nabiral gradiva 20, za drugo pa 30 let! K vsemu temu mu je pomogla odločna neupogljiva volja. V navadnem življenju oproščamo bolehnega človeka od vsacega težjega dela, v bolehnem telesu tega moža pa je volja ustvarila dela, ki zahtevajo velikanske vstrajnosti. — Kako je vspricho tega dejstva silno žalosten pojav, če imajo nasprotno v mladem krepkem telesu razni božajoči glasovi, ki šepetajo mehkeemu srcu, pusti, ne trudi se!, več moči kot volja, ki naj bi ga spodbudno z umom vladala in vodila. Kje bi bilo še človeštvu z ozirom na toliko hvalisano kulturo, da niso rodili posamni rodovi krepkih volj. Koliko vstrajnosti so zahtevale razne iznajdbe, koliko neupogljive odločnosti razna raziskavanja, koliko samozatajevanja in nadčloveške moči širjenje tistega, ki tvori temelj pravega napredka to je Kristusove vere itd. Pomisli delo in vstrajnost svetega Pavla, svetega Frančiška Ksaverja! Pomisli silne napore raziskovalca Stanleya, težave Kolumba in drugih. Čemu bi našteval, saj vsako ime, ki je slavno in daljšega spomina med človeštvom, obenem tudi krije v sebi duha, ki je gotovo vseboval v sebi močno jekleno voljo.

Novi naš čas, naš rod! Ostanimo na domačih tleh, znanih pojavih. Zamislimo se trenutno na politično polje. Vzemi našo S. L. S.! Poglej v leta 1894. in naprej. Meniš, da je bilo tako lepo in ugodno kot sedaj? Razni zastopi nižji in višji naši. V mestih in na deželi mnogo društev, tuintam lepe društvene dvorane, ljudstvo navdušeno za načela naše stranke, nasprotniki pa brez moči, ljudstvo jih zameta itd. Prijatelj ni bilo tako, pač pa vse nasprotno. V zastopih strupeni sovražniki, nič zbirališč, nič društev, ne organizacije, ne dvoran, ljudstvo v rokah oderuhov, ki so imeli veliko, včasih vso moč na gospodarskem polju. Treba je bilo dela, naporov, pridobivati ped za pedjo, moža za možem, hišo za hišo, obenem pa ustanavljati društva, ali z eno besedo narod organizirati za skupen napad, skupno delo. Treba je bilo kot je delal svoje dni rimski kmet, v eni roki oralo, v drugi meč za sovražnika. Za vse je bilo treba delavcev, a delavcev ni bilo veliko; ni bilo lahko orati na tej njivi. Prvi delavci na polju naših organizacij in politike, to so bili trpini.

Sovražnik strupen, ki mu je bilo vsako še tako podlo sredstvo dobro zoper naše delavce, zasramovali so jih, psovali, obrekovali, škodili, kjer je bilo moč, niti tam se jih ni upoštevalo kjer bi se jih moralo!

Oprosti, ni moj namen opisati ti ono polpreteklo dobo, ki vsebuje toliko krasnega gradiva, gradivo, ki zasluži, da se zbere in ohrani našim zanamcem, služilo jim bo v zgled in bodrilo, v zgled vztrajnosti in močne volje!

Da, vzor železne volje! Saj jih je bilo več, ki so šli tudi na to delo, pa so pustili ti oralo in zbežali, odgnal jih je znoj, vstrašili so se trde ledine, na katero je zadeval njihov plug. Bili pa so tudi, ki so ostali, vztrajali, njih volja je bila močnejša nego gruda, ki so jo rahljali in orali, njih volja je bila jačja nego udarci, ki so padali nanje, bili so vstrajnejši nego ploha, ki se je zlivala na nje; grom, ki je bučal nad njihovimi glavami, je bil silen, a silnejši je bil njihov: moram, hočem! Zlomil, vpognil se je bič, ki se je spletal za nje, a njihova volja se ni zlomila, ne vpognila. Ostali so, orali so, rahljali zemljo — srce našega ljudstva — metali so zrno v to razorano polje, ostali so pri delu, ker so bili močnejši nego volje. Z znojem so gnojili, z molitvijo so blagoslavljali to polje — dušo slovenskega ljudstva, zato pa je danes na onem mestu lepo žitno polje, težko klasje se maje in vpogiblje — kot bi se klanjalo svojim očetom, sklanja se jim v naročje, kot bi hotelo vzkliti: »Vzemite, pogledajte sad — da tem lažje uvidite delo svojega potu, pogledajte nas, da si lažje osladite spomin na težke ure dela«

In klas na tej njivi si ti brat Orel, en del teh brazd je zavzel tvoj odsek, ena njiva na tem lepem polju je tvoja organizacija — mladeniška. Vse to obdelano polje in vsak klas posebej je znak, pričevalo — močne volje. Hočeš še nekaj iz današnjih dni? Glej! To polje še ni vse obdelano, je še mnogo vrst, ki potrebujejo orala, še so kotiči, kamor ni prisijalo solnce, da bi vzbudilo novega življenja, treba še delavcev, treba še dela. In te njive, da ne zamre klasje na njih, treba da se zalivajo, treba močnega solnca ki jih ogreva, treba je vedno skrbne močne roke, ki skrbi za lepo zaraslo polje, obenem pa seka divje grmovje, orje še naprej trdo ledino, jo gnoji, ji izroča nova semena in jo spreminja v lepo žitno polje. In ta roka mora biti močna, da obenem odbija sovraga, ki čepi ob njivi za grmičjem in preži, kdaj plane na lepo setev, jo uniči, si polje osvoji in obseje s svojimi strupenimi zrnji in sebi vzgoji sad. In ta roka, ki vse to opravlja, goji polje in odbija vstrajno sovraga, ali ne verjameš, da ji je treba močne jeklene volje? Brat Orel! V vseh teh delavcih lahko uzreš moč, ki jih na težavnih postojankah obdrži edino le neupogljiva volja. Navdušenje, ideali, ljubezen, vse

bi podleglo mukapolnim naporom, če ne bi vse to v njihovih dušah držala ona silna moč — moč jeklene volje.

Eno sliko iz sodobnega življenja, ki temu ali onemu bratu ne bo tuja: Mlad mož poln veselja, navdušenja za naše organizatorično delo živi v kraju, kjer je še vse mrtvo in brez življenja. Zahoče se mu vse preustvariti, zbrati ljudstvo, organizirati mladino itd. Poln veselja gre na delo. — Zamisli si, kako mu bo ta ali oni prihitel na pomoč, kako se bo ljudstvo trumoma dvignilo in hitelo k njemu, ga poslušalo, se ravnalo po njegovih navodilih in iz ljudstva se bodo dvignili najboljši, prihiteli k njemu, proseč ga, naj ustvari vse to, kar jim govori, nudeč mu na razpolago vse svoje moči in druga sredstva. Ljudstvo samo mu bo hvaležno za ljubezen, ki jo kaže on zanje, samo mu dajalo poguma in mu vlivalo vedno novih moči za to lepo nadejno delo. Vse to se mu poraja v mladi navdušeni duši. Začne z vso vnemo, pa glej! Ljudstvo mrzlo, malo jih je, ki bi ga hoteli umeti, nikogar ni, ki bi mu bil v pomoč, oni, na katere je upal v prvi vrsti, so nekam mrzli, ga puščajo samega itd. Mnogi iz ljudstva se dvigajo, ga pobijajo, mu nasprotujejo, hoče ga uničiti. Joj! Kako vse nasprotno, kakor si je mislil in snoval načrte v mladi duši. Odločilen trenutek je tu, ali naj pusti, ali naj nadaljuje. Boj v duši! Um, pamet, srce, vse stavi svoje čete na bojno pozorišče. Um govori: Vrne se, ne da se premagati; pamet: Toraj pusti to; srce: Ne muči se, saj vendar hočeš ljudstvu dobro in ono te noče razumeti, zato ni vredno tvojih muk. Tri čete, ki so močne. In končno primaršira še volja s svojim eskadronom. Bratje, verjemite, vse odvisi od kakovosti te zadnje čete. Poglej jo, kak je njen bojni klic: »Močnejši smo nego nasprotna sile, pasti morajo, ne pustimo!« Ko bo ljudstvo videlo sadove dela, bo vzljubilo tudi delavca, in če tudi ne, saj bo sad truda tudi za njega sladak. Udarimo! Bitka je odločena, volja ostane zmagovalec. Naprej gre mlad mož v svojem delu in ustvarja, kar so mu kazali nekdanji ideali in načrti. Ničesar nima, pa ustvari si lepo mogočno stavbo, ki naj tvori ognjišče in zibelko nadaljnjim njegovim tvorom. In ko ga vprašajo kaj je imel in koliko je premogel, da si je ustvaril mogočno hišo, je njegov odgovor: »Nič denarja, nič lesa, nič živine, nič svojih delavcev, ko sem začel, pač pa obilo močne volje. Ta mi je prinesla denarja in moči in ta mi je vstvarila dom in vse po čemer povprašujete«.

Kaj ne bratje, to so prizori med nami in pri nas. Ti prizori pa so tudi dokazi, da v naših vrstah so možje krepke železne volje.

In dokler — naj na tem mestu izrazim skromno misel — bo imelo naše ljudstvo kaj moč krepke volje, se bo ohranjalo na

višku, na katerem je danes, da, šlo bo še višje in višje na vseh poljih; povdarjam mož krepke volje; čas pa, ki bo rodil mož širokega umstvenega obzorja, razboritih in globokih učenjakov ali krepko razvitih močnih postav, pa oboji brez močne vztrajne volje, tisti čas bo obenem zaznamoval v knjigo življenja našemu narodu obrat — navzdol. Ustvarimo si časti, bogastva, slavo in drugo, vse se bo razpršilo, ko izgine v nas krepka močna volja.

In naše orlovske čete! Zakaj se tuintam redčijo, zakaj se pojavlja v tej in oni četi duh mlačnosti, zakaj gineva tuintam prvo navdušenje? Zato ker volja zgublja prejšnjo moč in neupogljivost. Jaz trdno verjem: Ne naši politični nasprotniki in tudi ne narodni sovražniki in ne kdo drugi bi ne bil zmožen razušiti prelepega stolpa naše organizacije, le en sovrag ima to moč, on edini po svojih mislih bi zamogel imeti dovolj morilnega strupa v sebi — to je slaba mehka volja, volja, ki se da ukloniti prvemu vetriču. To je sovrag naš najhujši, bratje Orli! Veljaj njemu zato naša največja pozornost, naš boj, naše orožje! Dvomljivce in omahljivce v svoji četi utrjujmo z zgledom in besedo, ali pa jih izločimo, da ne potegnajo še drugih za seboj. Utruj povsod svojo voljo da ti bo ona močnejša nego vsi predsodki, vse ovire. Kako krasno ti kliče naš Gregorčič misel, ki jo je zapisal v najtežjih urah svojega življenja:

Ti streti me moreš, podreti nikdar,
Osode sovražne besneči vihar!

To naj bi bila že poleg prej omenjenih izrekov velikih mož deviza naših čet v našem življenju kot Orli. Naj končam z besedami Napoleona, ki jih je govoril po slavni bitki in zmagi pri Austerlitzu: »Vojaki! Zadovoljen sem z Vami! Vsa nada, ki sem jo stavil v Vaš pogum, se mi je bogato izpolnila, in našega orla (grb Napoleonov), ste okrasili z nevenljivo slavo. Moje ljudstvo Vas bo z radostjo pozdravljalo, in ko bo kteri izmed Vas pripovedoval, da je bil v bitki pri Austerlitzu, mu bo ljudstvo vskliknilo: »To je mož slaven, vojak hraber in neustrašen.« Bratje! Naj se še nad nami izpolnijo besede Napoleonove: Kjer boš govoril, da si Orel, naj Ti ljudstvo zakliče: »Mož si! neustrašen, neomajen!«

In ko se to zgodi, bo trajen obstanek slovenskega Orla.

Povest o slovenskem fantu, ki pride v mesto.

Piše Orel iz Gradca.

(Konec.)

Ta stvar mi je šla toraj posreči. Imel sem pa tole smolo: Na stanovanju, kjer smo pri nekem čevljarju stanovali štirje roko-delci, je v začetku zime izginil čevljar. Ker

se nisem za domače razmere nič brigal, nisem nič vedel, kam je odšel. — Pozneje sem zvedel, da so ga zaradi tatvine zaprli. — Nekoč po Božiču, pa sem ga zopet videl, ko je v naši sobi na svoji postelji bolan ležal. Gospodinja mi je pravila, da je prišel iz bolnišnice in jaz sem mislil, da je to res. Pa tudi če ni, sem si mislil, meni je to pač vseeno. Ko pa sem prišel neki večer iz delavnice, povedala mi je, da je mož umrl. Šel sem v sobo in videl sem ga na svoji postelji pod odejo kakor navadno. Ni je bilo božje podobe v celi hiši in lučka ni gorela, kakor se spodobi! Ona mi je objokana pripovedovala, da je dvema sinovoma rokodelcema v Gradcu naznanila očetovo smrt, a da se nobeden ne prikaže, da bi videl še enkrat svojega očeta. — Lepo si ju vzgojila, sem si mislil in odšel v društvo, da se razvedrim. Ostal sem dolgo tam in ko sem prišel okrog enajste ure domov, sem mislil, da že vsi spijo. Prižgem svetilko in vidim da so vse postelje prazne. Samo na čevljarjevi je ležal gospodar mirno, nepremično. Gospodinja je spala namreč v kuhinji, drugi tovariši pa so si drugod poiskali prenočišča, ko so zvedeli kaj se doma zgodilo. Groza me je obšla, toda kaj sem hotel? Zlezal sem na posteljo in se odel čez glavo, toda zaspati nisem mogel. Če sem zadrževal, zbudile so me koj grozne sanje. Bila je noč strašno dolga. Zjutraj pa sem vstal zgodaj in šel iskati novega stanovanja. Posrečilo se mi je dobiti je pri poštenih ljudeh, kjer sem potem ostal dolgo v miru. Ko sem prišel okrog desete ure po svojo ropotijo, videl sem na cesti črn voz, ki je odpeljal čevljarja na pokopališče. Nobena duša se ni ozrla za njim in morda sem bil jaz edini, ki je izmolil očenaš, za njegovo dušo — —.

Kako vse drugače je doma! Naj ima že človek sovražnike; kadar leži na mrtvaškem odru in ga obseva blede svetloba blagoslovljenih sveč, pozabljeno je vse. Cela vas se zbere, kropi, moli in čuje pri mrliču. Govori se samo o dobri strani ranjkega. In ko pride čas pogreba. Domači, sosede in znanci ga solznih oči spremljajo, cela procesija jih je. Svete maše se berejo za njim in domači mu rahljajo gomilo, da se zdi, kot bi še vedno skupaj živeli. — Eno željo mi izpolni Bog: Umreti na domači zemlji!

Tako sem premišljeval in nehote mi je nastalo vprašanje: Kaj pa je tega treba, ali je treba, da hodiš okrog po svetu? Lej, krasna je zemlja naša, kje si videl že tako? Tujci jo hvalijo, pa ne samo to, tujci na njej tudi dobro živijo. In če tujci na njej lahko izhajajo, zakaj ne bi mogli mi? Treba je samo izrabiti to zemljo. Kdo je pa vzrok, da domovina nima dosti moči, ki bi jo spremenile v plodonosnejšo? Njeni sinovi jo zapuščajo, trumoma hodijo v tujino, kjer zapravljajo svoje dragocene moči. Rajši v tujini zapuščeni umirajo, stradajo in pozimi v

množicah brez dela zmrzujejo. Prazno mesto v domovini pa zasede tujec, Nemec, Italijan. In sklenil sem tisti hip slovesno: Ne, tujina ni moj cilj. V mrzli tujini bom živel le do tedaj, dokler je to potrebno. Ko pa bom imel, kar rabim k svoji stroki, hočem z drugimi deliti usodo svoje domovine.

In spomnil sem se bratje, tisti hip naše lepe organizacije. V nji se nas vadi ljubiti rodno grudo. Kdo bi ne bil vesel, če vidi, da nas je že na tisoče, pa vsi vemo, kaj nam je domovina. Trdno krščansko prepričanje, združeno z vročo ljubeznijo do domače grude, nam bo narekovalo misli, kako izboljšati življenje v domovini. Če si mlad rokodellec in imaš to dvoje, le pojdi brez skrbi v svet, pošten človek povsodi dobro izhaja. Dobil si boš izkušenj, naukov, katere boš lahko doma porabil. Če pa nisi rokodellec, potem ti ne svetujem v mesta. Stokrat boljše je za te, če veselo sukaš koso na domači ali sosedovi senožeti, kakor pa bi požiral prah po tovarnah in si strupil dušo z nespametnimi nauki soc. demokracije. Če pa greš v svet, brez zavednosti v srcu, potem ti naprej povem, si izgubljen. Zelo redki so oni, ki bi jih samo nauki starišev držali v svetnem šumu pokonci! Poznam te ljudi, ki brez strahu naglašajo, če je treba, da so Slovenci, so organizirani pri krščanskih socialcih. Ali če je treba, znajo ravnat tako zabavljati čez sveto Cerkev, duhovščino in domovino, kakor najhujši soc. demokrat. Toda mislijo, da imajo prav. Šli so v svet, brez vpogleda v boj, ki divja povsodi. Slučajno so prišli v kako »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov«, kjer se sicer gleda, da ostanejo udje vsi krščanski, ali se povsodi več ali manj ubija ljubezen do domače zemlje — ako je ta slučajno slovenska. Nemški krščanski socialci pa tudi nimajo povsod enakih pojmov o pravem krščanstvu: Eni mislijo, da bodo svoji stvari koristili z nemško-nacionalno politiko, drugi pa zopet z zabavljanjem proti duhovščini, zlasti slovenski. So pa tudi taki, in teh je še veliko, ki imajo pred očmi res organizacijo krščanskega delavstva in jim krščanska misel ni prazna stvar.

Zaveden slovenski mladenič, ki se izobražuje v svoji organizaciji, ki živi in se bori z našo vrlo duhovščino, bo takoj vedel, kje je njegovo mesto. Toda ti rokodellec, ki si še pred kratkim dovršil svoje učenje, potrpi še, mlad si še in najprej se nauči kar ti domovina nudi. Za v svet iti, je še zmira čas! V domačih mestih poskusi prve boje, da bodo izkušnje v tujini samo univerze, kjer boš svoje znanje izpopolnil. Pred vsem pa imej pred očmi: Ni vse zlato, kar se svetli! Tudi v tujini je trpljenje in je tudi zadovoljnost redko sejana.

Da bi vsak preje premislil, da bi se vsak prej dobro pripravil predno gre v tujino, zato sem napisal te vrstice.

Dr. Mahnič o politični izobrazbi ljudstva.

Dr. Aleš Ušeničnik je izdal pravkar prelepo knjigo pod naslovom »Več luči!«, v kateri je zbral članke, ki jih je pred petindvajsetimi leti začel v »Rimskem Katoliku« objavljati dr. Anton Mahnič, sedaj škof na otoku Krku. Dr. A. Mahnič je s svojimi ognjevitimi članki zbudil katoliške Slovence iz mrtvila, jim kazal pot, po kateri morejo začeti delo za povzdigo zapuščenega slovenskega ljudstva, naglašal, da je katoličanom nujno treba politične izobrazbe in političnega delovanja in razprševal zmote pogubnega liberalizma. Krščanska demokratiška načela, ki jih je dr. Mahnič tako krepko zarisal, so tudi danes podlaga našemu delovanju. Zato gre dr. A. Ušeničniku iskrena zahvala in priznanje, da je dr. Mahničeve članke, ki so toliko dobrega sadu rodili, tako lepo zbral, da se ohranijo in da se zlasti mladi rod ob njih poživijo, ogreje in za krščansko-demokratiško idejo navduši. Ker smo zadnje čase zelo naglašali potrebo politične izobrazbe, politične vzgoje in političnega dela, hočemo na tem mestu iz knjige »Več luči« objaviti neki dr. Mahničev članek, ki se na to stvar nanaša in ki nosi kot naslov besede:

Ljubimo politično svobodo!

Dr. Mahnič izvaja:

»Odkar je liberalizem preplaval Evropo, je politika ono polje, na katerem se odločuje boj med resnico in lažjo, boj med božjim in satanovim kraljestvom. V političnih zbornicah se kujejo postave, ki dajejo liberalni državi pravico, da sme stiskati Cerkev, da sme družini kratiti naravna prava; tu se je šola odtrgala Cerkvi, tu se oskrunja zakramentalni zakon, tu se rušijo konkordati.

Zakaj? Zato, ker katoličani ne znamo ceniti političnih svoboščin, zato, ker ne ljubimo politične neodvisnosti!

Najvišje naravno dobro, katero so nam nebesa podarila v 19. veku, je politična svoboda. Da bi jo znali izkoriščati!

Revolucijo obsojamo, kakor ono l. 1789., tako i ono l. 1848. Ne pa misliti, kakor da ni revolucija človeštvu prinesla nič dobrega. Nič ni tako slabega, česar bi previdnost božja ne znala izkoristiti za dobre smotre. Tako je tudi glede revolucije. Revolucija je strla verige državnega absolutizma, v katerih je tudi Cerkev bridko stokala kakor v babilonski sužnosti. Cerkvena zgodovina ne pozna za Kristusovo nevesto žalostnejših časov nego je bila doba državnega absolutizma v 18. in v prvi polovici 19. stoletja. Šele po l. 1848. je začela Cerkev prosteje dihati, njeni prijatelji so smeli odslej vsaj javno dvigati glas, vsaj javno izpodbijati,

ogrevati duhove za njeno svobodo. Tudi vzgoja duhovskega naraščaja se je jela vršiti v drugačnem, svobodnejšem duhu.

Da pa katoličani še zdaj ne uživamo tiste svobode, kakor se spodobi za otroke božje, smo krivi mi sami, ker še zdaj dovolj ne poznamo političnih svoboščin, ki nam jih je nebo podarilo, da bi ž njimi priborili svobodo in neodvisnost sebi, družini in Cerkvi; krivi smo mi, ker smo prepomišljavi, preboječi, ko treba pogumno vihteti orožje, tako strašno za naše sovraže, orožje političnih svoboščin!

Nobena ustava ni tako liberalna, tako slaba, da bi katoličani, vestno se poslužujoč njenih svoboščin, ne mogli priboriti družini, Cerkvi in narodu onih pravic, ki jim gredo po božjem in človeškem pravu. Odvisno je vse le od tega, ali hočemo o.

Vzemimo v roke državni zakonik, pa preiskujmo, kaj smemo, česa ne smemo; katere so meje, med katerimi se smemo kot svobodni državljani gibati. Ko smo to spoznali, ne pomišljajmo se: kar se sme v mejah postave, je postavno; otresemo se onega pogubnega predsodka češ, da že grešimo, ako drugače mislimo nego stoji določeno v postavi, ako drugače hočemo, kakor hoče in želi vladujoča politična stranka ali nje ministri! V naši moči je, i stranke i ministrstva postavljati in odstavljati. To vse moremo izvrševati brez greha. Tudi nismo raditega še revolucionarji; revolucionar je, kdor hoče postavno obstoječe razmere nepostavno prevreči, a mi se poslužujemo le postavnih, le poštenih sredstev.

Nadalje si dobro zapomnimo, da nikoli ne dospemo do radikalne preosnove naših žalostnih protikrščanskih javnih razmer, dokler ne pritismo odzdočaj navzgor. Naše razumništvo je vzgajeno v protikrščanski šoli, nima niti razuma, niti srca za krščanska načela, za krščansko šolo, za krščansko življenje: odzgoraj si ne obečajmo nič dobrega za krščansko misel. Krščansko misli in čuti edino še ljudstvo. To ljudstvo moramo torej politično vzgojiti, t. j. pojasniti mu, kako je previdnost božja s konstitucijo v njegove lastne roke položila njega usodo, pojasniti mu, kako je boljša, krščanska bodočnost odvisna le od prave uporabe konstitucionalnih svoboščin, kako je dandanes prva in najsvetejša dolžnost vsakega kristjana udeleževati se političnih in občinskih volitev ter izbirati krščanske može v politična zastopstva. Ako navadimo ljudstvo ljubiti, ceniti politično svobodo, se v kratkem otresemo liberalne mōre, ki tlači in mori narode evropske.

Človek je po naravi svobodno bitje, nič ga bolj ne diči, nič ga ne povzdiga bolj nad nižji svet nego sveta navdušenost, nego ljubezen prostosti.

Ljubimo pravo svobodo do skrajne meje. Ljubimo torej tudi politično svobodo; zakaj

po nauku velikega modroslovca Aristotela je človek — politično bitje. Ljubeč politično prostost ljubimo sebe, ljubimo družino, ljubimo Cerkev, ljubimo tudi narod! —

Ta članek je kakor nalašč za kratek navduševalen govor v naših društvih. Zato mislimo, da bo našim Orlom, ki se izobražujejo za govornike, prav prišel.

Ustanovni shod podzveze Orlov za Primorsko.

Potreba, živa potreba je rodila »Podzvezo Orlov za Primorsko«. Lepa je solnčna goriška dežela, lepa so njena brda in vinogradi in z južnim sadnim drevjem posajeno polje, tudi ljudstvo in mladina njegova je južne tople krvi, ki rada vskipi in v ognjevitosti svoje narave preskakuje jarke in v razpesajenosti vzdirja ali pa v čudoviti navdušenosti zaplemeni za dobro stvar. Tako si moremo razlagati da so goriški fantje narkrat vskipeli za orlovsko misel in prepregli vso deželo z mladeniško organizacijo.

Manjkalo jim je pa nekaj: k r e p k e g a v o d s t v a, ki bi se moglo zanje brigati in jim dajati vedno novega ognja in netiva, vodstva, ki bi jim v rodni deželi stalo na strani in jih tudi brzdalo, če bi bilo treba, pa tudi pazilo da se ne poleže ognjevitost. Zašle so nekatere vrste v rakovo pot; — če hočemo biti odkritosrčni, moramo tudi konstatirati, da so se vgnezdile ponekod napake v našo organizacijo in da se je disciplina kršila.

Da se odpomore temu in izpopolni mladeniška organizacija na Goriškem v tehničnem in organizatoričnem oziru, zato se je ustanovila v nedeljo, dne 11. februarja 1912 v prostorih S. K. S. Z. Podzveza Orlov za Primorsko.

Kljub zelo slabemu vremenu so se shoda udeležili zastopniki vseh štirihih okrožij in 16 odsekov. Zborovanje je otvoril v toplih besedah brat dr. Česnik ter razložil pomen shoda. Brat Kremžar je poročal o orlovski organizaciji na Goriškem in omenjal, pod katerimi pogoji bomo prodirali in dobivali novih moči. Brat dr. Česnik je poročal o pripravljalnem delu za Podzvezo ter prečital njen poslovnik, ki se je odobril. V predsedstvo so bili voljeni bratje: Ign. Leban, Batuje; Štekar, Kojsko; Ant. Vuk, Miren; Bitežnik, Solkan; Al. Novak, Gorica; David Doktorič, Gorica; dr. Česnik, Gorica; Andrej Paglavac, Podgora; Forčič Angel, Gorica; Saksida, Gorica; Plahuta, Vedrijan; Blažko Alf., Kozana; Lavoslav Likar, Št. Ferjan; Benedikt Lutman, Št. Andrež; Kragelj Mihael, Škrbina; v vaditeljski zbor pa: Andrej Rojc, Dornberg; Jos. Medvešek, Gorica; Karol Terčič, Št. Ferjan; Persič, Črniče; Peter Španjel, Batuje; Hle-

de, Št. Ferjan; Reja, Kozana; Pahor, Kojsko; Saksida, Gorica; v nadzorstvxo: dr. Brecelj in Fr. Kremžar.

Na shod je poslala Zveza Orlov brzojavni pozdrav: »Iskrena bratska vez naj družijo nas na veke!« Da, bratska vez in disciplina!

Dal Bog, da bi Podzveza procvitala in poživila društveno življenje in oplemenitila goriško moško mladino!

Na zdar!

Okrožja.

Radovljica. Radovljiško okrožje je imelo izvanobčni zbor dne 11. svečana na Brezjah. Zastopani so bili odseki: Radovljica, Kamnagorica, Brezje in Podbrezje. Občni zbor otvori brat Mikelj, pozdravi brate telovadce, gosp. p. Henrika in navzočega člana zveze, g. Natlačena. Kratko obrazloži pomen, zakaj se vrši danes izvanredni občni zbor, nato podeli besedo g. Natlačenu, kateri v lepem in temeljitom govoru navdušuje člane za dobro delo in kaj mora storiti vsak član Orla, da izpolni svojo dolžnost, kar zahteva poslovnik naše mlad. organizacije. Po takem delu se bo gotovo vse poživilo po odsekih, zdravo in močno pa postane celo okrožje. Nato so bila kratka poročila starega odbora, ki so bila pa slaba. Izvolil se je nov odbor: brat Matija Mikelj iz Kamnagorice, predsednik; Valentin Arh iz Kamnagorice, tajnik; Jožef Gregorec iz Podbrezja, blagajnik; Mihael Zalokar iz Radovljice, načelnik; Rudolf Klajndinst, podnačelnik; Ivan Črnilec in Miroslav Finžgar, odbornika. Po izvolitvi so bile slučajnosti, h katerim se je oglasil g. p. Henrik. Svetuje, da bi se fantje večkrat zbrali vsi skupaj od vseh odsekov enega okrožja in bi se tako urili v telovadbi, kaže se nam še obširno polje za novo delo, za nove odseke. Natlačen svetuje, da bi pri takih telovadbah bil vselej kak dober predtelovadec. Dobri vaditelji, bodo tudi dobri odseki. Brat načelnik M. Zalokar opominja fante k redni telovadbi in pa dobri disciplini. Brat Mikelj se končno oglasi ter navduši fante, naj bodo zvesti idealom, do katerih nas vodi naša mladeniška organizacija. Sveto naj nam bo to delo, da se naučimo prav bojevati proti našim nasprotnikom ter da jih povsod srečno zmagamo. Končno naznani, da se bodo okrožne seje in revizije vršile natančno po poslovniku. Nato se zaključijo občni zbor.

Odseki.

Smlednik. Naš Orel je tudi začel pogumno delovati, četudi so mu nekateri obetali pogin. V preteklem letu res ni mogel dosti napredovati, ker je šlo nekako vse narobe in ker je ravno ustanovitelj našega Orla, ki je bil tudi za načelnika, delal na to, da pogine. Res jih je par odstopilo, pa smo namesto njih dobili dvakrat toliko novih. Telovadba prav dobro napreduje, organizatorično delo pa gre bolj počasi, ker nimamo nobenega pri rokah, da bi se je lotil, pa upamo, da bomo tudi v tem kmalu na boljšem. Dne 28. prosinca smo imeli občni zbor. V odbor so bili izvoljeni: b. L. Bačnik, predsednik; br. F. Barbo, podpredsednik; br. Josip Smole, tajnik; br. J. Strojman, namestnik; br. F. Barbo, blagajnik; br. A. Jelenc, namestnik; br. F. Ločniškar, načelnik. Ob koncu je brat predsednik priporočal, naj vsak Orel sklepa prijateljstvo kolikor mogoče le z Orli. Priporočal je tudi točnost pri vseh rečeh, ker jo je desedaj marsikje manjkalo. Naš odsek šteje 14 telovadcev in pet podpornih članov, eden je časten. Gotovo še veliko premalo za našo faro!

Vrhnika. Poročati nam je o IV. rednem obnem zboru našega Orla, ki se je vršil 14. januarja t. l. Trditi smemo, da tako lepega občnega zbora naš Orel še ni doživel; saj se ga je udeležilo do 100

rednih in podpornih članov. Vsa čast gre v tem naši inteligenci in možem, ki so pokazali s svojo navzočnostjo, da Orlovo delo upoštevali in uvažujejo. Zato jih je br. predsednik Turšič tudi iskreno pozdravil; upoštevanje od strani naših starišev in mož nam je odlikovanje in spodbuda za bodočnost. — Kakor smo razvideli iz besed brata predsednika in poročil drugih odbornikov, je bilo delo našega Orla res mnogostransko in smoteno. Pred dobrim letom je bil odsek še v mrtvili, brez življenja, danes pa je eden največjih v Zvezi. Pridobili smo članov doma in po vaseh, dobili novo lično telovadnico, novo orodje, zastavo, obrtni naraščaj itd. Glavna poteza vsega dela preteklega poslovnega leta pa je bil namen, našega Orla popularizirati, zanesti njegovo misel med ljudstvo. Če imamo ljudstvo na svoji strani, da pozna naše stremenje, potem se nam ni treba bati za obstoj. In lahko rečemo, da smo tega namena v preteklem letu precej dosegli. — Na občni zbor je prihitel zastopnik Zvezinega predsedstva br. Terseglav, ki nam je v temeljitim govoru pokazal smeri našega bodočega dela. Nato so se vrstila poročila, iz katerih povzamemo glavne podatke. Tajniško poročilo: Koncem leta je bilo rednih članov 73, podpornih 42, obrtnega naraščaja 14. Odbovovih sej je bilo 20, fantovskih izobr. večerov 36. Poprečni obisk fantovskih večerov je bil lansko zimo boljši (po 25), kakor letošnje (komaj 20). Vodil jih je brat predsednik. — Tvarina za razgovore se je črpala iz »Zlate knjige«, »Mladeniške organizacije«, »Knjige o lepem vedenju«, »Mladosti« in iz dnevnega časopisa. Letošnjo zimo so se vpeljale tudi fantovske govorniške vaje. Odsek si šteje v zaslugo probujo sosednih vasi, v katerih si je pridobil trdnih tal. V ta namen so se vršili štirje poučni izleti, dvakrat v Ligojno, po enkrat v Bl. Brezovico in Bevke. — Vrhniški odsek je ustanovil 5. marca 1911 novo postojanko na Stari Vrhnikih in 23. julija i. l. pododsek v Ligojni. Oba se lepo razvijata. Odsekovi člani so sodelovali zlasti pri »Društvu rokodelskih pomočnikov« kot igralci in tamburaši. Odborniki so se udeleževali marljivo okrožnih sej; pri Zvezini odborovi seji na Bledu je bil odsek zastopan po dveh zastopnikih. 2. februarja 1911 je priredil odsek veselico s igre »Tri sestre«, tamburanjem in prosto zabavo. Čistega dobička je bilo 221 K 92 h. Ob tej priliki se je ustanovil »telovadski sklad«, ki obstoji iz darov in 25odstotne članarine in prebitkov odsekovih prireditev. 75 odstotkov oddaje odsek »Izobraževalnemu društvu«, ker je odsekova in društvena blagajna skupna. Telovadski sklad pa služi za podporo članom k raznim prireditvam, ob izletih itd. 1. oktobra je odsek priredil odhodnico bivšemu načelniku br. Ant. Velkavru, ki je odšel k vojakom. — Blagajniško poročilo: Članarina se je plačevala povoljno; zastale je bilo malo, in še ta pri novjših članih. »Telovadski sklad« je naložen v domači rafajznovki. Volženega je bilo 96 K 88 h, dvignjenega 61 K. Kakor že rečeno, oskrbuje ostalo blagajno izobraževalno društvo, samo telovadski sklad je izključno odsekova lastnina. — Poročevalec priporoča, naj člani članarino plačujejo sproti. — Načelnikovo poročilo: Telovadilo se je v dveh ločenih vrstah, vsaka po dvakrat tedensko; vadiateljski zbor in obrtni naraščaj sta poleg tega imela še svoje telovadne ure, tako da je bila telovadba vsak večer in v nedeljo popoldne. Telovadnih ur je bilo 156, poprečni obisk po 15 telovadcev v vsaki vrsti, pri obrtnem naraščaju pa 14. Javni nastopi oziroma izleti so bili na Vič, Bl. Brezovico, Dobrovo, Ligojno, Petrovče, Berke. Voditelji so se udeleževali vadiateljskih tečajev na Vrhnikih (dvakrat), Borovnici, Ligojni in Zvezinega v Ljubljani. Ligojski pododsek se ni udeleževal odsekove telovadbe, pač pa je imel nekajkrat telovadne ure doma. V bodoče bo treba Ligojni posvetiti več pozornosti. Nadalje poroča podrobneje o telovadbi, redu in disciplini, ki je bila povoljna, želi le rednejšega in točnejšega obiska telovadbe. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. — Po poročilih se je vnela živahna debata, ki so se je udeležili poleg predsednika izobraževalnega društva

br. Fr. Vovkota tudi fantje sami in ukrenili marsikaj modrega. Z vzklikom se je nato volil novi odbor, ki je sledeči: Leop. Turšič, predsednik, Vinko Premk, podpredsednik, Pavel Jurjevčič, tajnik, Ign. Hren, tajn. namestnik, Iv. Jerina, blagajnik, Ivan Krašovec, blag. namestnik, Fr. Furlan st., Ivan Tomšič, Anton Petrič, Fran Gostiša, odborniki. — Načelnikom je bil izvoljen vnovič br. Ivan Jerina, podnačelnikom Ivan Petavs, vadiateljem obrtnega naraščaja pa Ivan Jurca. Podružni odbor ligojskega pododseka pa je: Jurij Gladek, Ivan Mavsar, Ivan Melè, Franc Bradaško in Ant. Žitko. Tako so v odboru zastopane vse vasi, v katerih ima odsek člane. — Iz povse zadovoljivega občnega zbora smo razvideli, da se je delo našega Orla raztegnilo zelo na široko; v bodočem letu pa naj Orel svoje delo tudi poglobi. Zato moramo zopet in danes v naši »Mladosti«, katerih ima odsek 36, na ves glas zaklicati: Več smisla bodisi za fantovske večere, bodisi za telovadbo! Tega smisla silno, silno pogrešamo. Kako je bilo lansko zimo, ko odsek ni bil tako številen, prijetno pri naših izobraževalnih večerih! Tistih časov si zopet želimo, potem bo zašla zopet stara zavednost in fantovski ponos v vašo srca. In če hočemo pri pomladanski telovadni prireditvi kaj lepega pokazati, potem je nujno potrebno rednejše in točnejše posejanje telovadnice. Fantje Orli, na delo! Ako je naš odsek eden najštevilnejših v zvezi, naj bo tudi med najbolj delavnimi in vztrajnimi! Naj ne ostane ta klic glas vpijočega v puščavi!

Stara Vrhnika. Ne moremo se ponašati s posebnimi uspehi, a to pa lahko rečemo, da zadnji tudi nismo. V sredo, 24. januarja, zvečer smo imeli starovrhniški Orli svoj prvi redni občni zbor. Zbrali smo se do malega vsi redni člani v odsekovi sobi in tudi več podpornih članov je bilo navzočih. Prihitel je v našo sredo tudi br. Turšič z Vrhnike. — Br. predsednik odpravi občni zbor ter pozdravlja vse navzoče člane, posebno pa podporne. Njegovo poročilo: Do danes smo imeli približno okoli 30 izobraževalnih večerov, na katerih se je razpravljalo: »Zlata knjiga«, »Knjiga o lepem vedenju«, »Mladeniška telovadna organizacija«, članki iz »Mladosti« in drugo. Povprečen obisk je bil 10 do 15 članov. Pri nekaterih članih je želeli več zanimanja za izobraževalne večere ali sestanke, katere imamo vsako sredo, začetek ob pol 8. uri zvečer. — Potem poroča tajnik: V preteklem letu smo imeli šest sej. Odsek šteje: 20 rednih članov, med temi 8 telovadcev in 12 podpornih članov. Letošnje leto se nadajamo dobiti še nekaj podpornih članov. Uniform ima odsek 11, »Mladosti« prihaja na odsek 10. Potem smo imeli na sveti večer malo prireditev, nekaj zabavni večer. Čistega dobička je bilo 56 K 60 h. Da je pa večer tako lepo uspel, gre najlepša zahvala br. č. g. Turšiču, ki je imel tako lep in primeren govor, drugič pa vsem dobrotnikom lepih dobitkov. Bog povrni vsem! — Zatem poroča br. blagajnik: V letu 1911 smo imeli: 234 K prejemkov, 181 K 86 h pa izdatkov. Prebitek znaša 52 K 14 h, skupna članarina od rednih članov je bila 64 K 40 h, od podpornih članov pa 42 K. Zastale članarine ni nič. — Načelnik poroča sledeče: Telovadimo v telovadnici vrhniškega Orla, izlete smo imeli 4, tridnevnega tečaja v Ljubljani se je udeležil podnačelnik. — Zatem se je izvolil za leto 1912 sledeči odbor: predsednik brat Tomaž Grom, podpredsednik br. Leop. Turšič, tajnik br. Matevž Grom, namestnik br. Ivan Suhadolnik, blagajnik br. Franc Rode (Hodnik), namestnik br. Jakob Jereb in br. Jakob Mele odbornik. Vadiateljski zbor je pa: br. Jože Jereb načelnik, br. Andrej Grom podnačelnik. — H koncu občnega zbora je pa imel br. podpredsednik č. g. kaplan Turšič iz Vrhnike lep in navdušen govor. — In tako smo se veseli razšli z zavestjo, da smo napravili spet korak naprej! Naj navedem še par važnejših dogodkov iz našega odseka. Dne 7. novembra lanskega leta smo izgubili svojega prvega načelnika br. Ign. Grom. Odšel je radi domačih razmer v Ameriko. Bil je ves svoj čas vnet in navdušen za dobro stvar. — Dne

21. januarja t. l. se je pa poročil prvi član našega Orla br. Franc Jesenovec z gospico Marjeto Čelešnik. Na mnoga leta! — V bodoče, bratje Orli, se pa najmanj po besedah č. g. br. Turšiča, kateri nam je koncem običnega zborā zaklical: Fantje, me korajžo ter veselo naprej in nobena nasprotna stvar naj vas ne moti!

Št. Jakob ob Savi. Redko se oglasimo v »Mladosti«. Zadnje slavnosti pa ne smemo pozabiti. V ponedeljek, dne 12. februarja se je vršila poroka našega vrlega brata predsednika Lovrencija Ručgeja. Orli smo ga spremili v cerkev v kroju in brat načelnik Anton Mivšek se mu je v kratkem nagovoru v imenu Orlov zahvalil za požrtvovalno delovanje pri odseku in ga bodril, naj jim ostane zvest še nadalje. Izgubili smo z njim prevdarnega, za vse dobro vnetega fanta, ki je bil gotovo vedno le v čast in ponos odseka, a smemo se ponašati, da je iz naših vrst izšel mož, kateremu so še vedno sveti naši cilji. Prepričani smo, da nam bo mladi mož vedno rad priskočil na pomoč s svojo izkušeno roko. Vsi Orli mu kličemo: Bog blagoslovi vse njegovo delovanje, da bi bilo v srečo in blagor njemu samemu in vsemu ljudstvu! — Bratske sestanke imamo redno vsak teden enkrat, telovadba pa seveda pozimi počiva, ker nam je določen prostor pod milim nebom, toda hočemo si mi Orli z resnim delom in lepim zgledom pridobiti čimveč mogoče požrtvovalnih župljanov, da se čimpreje dvigne nov »Društveni dom«.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Že dolgo se nismo oglasili v »Mladosti«. A sedaj ob koncu poslovnega leta pogledimo nazaj, kaj smo delali. Kar je v prvi vrsti važno za naš odsek, je prvi javni nastop dne 21. maja l. l. Važnega pomena je bil za nas fante, ker smo prvič nastopili, drugič je bil pomemben zato, da smo zavezali jezike raznim širokoustnežem. Vsa čast vrlim br. iz Savinjskega okrožja, Šmarja in Št. Jurja, ki so prihiteli nam pomagat, da je bil nastop sijajnejši. Vodil ga je brat Majcen iz Celja. Drugič smo nastopili v Žetalah 18. avgusta ob priliki mladeniškega shoda. Z velikim veseljem so nas pozdravili fantje in drugi udeleženci shoda, ko smo prikorakali v dvostopu k cerkvi Marije Tolažnice. Posebno pa ko smo nastopili. S kakšno pozornostjo so sledili telovadbi, s kakšnimi pozdravi so se poslovili od nas! — Tretjič smo nastopili v Petrovčah in sicer s štirimi člani. Udeležili smo se vsi okrožnega telovadnega tečaja v Šmarju. Meseca decembra je bil brat Drogenik na telovadnem tečaju v Celju. Sedaj se pridno vadimo po dvakrat na teden. Fantje le veselo naprej!

Šturije. Mislim, da je že čas, da se oglasi kakšen od nas v »Mladosti«. Na Svečnico smo imeli šturjski Orli svoj redni občni zbor združen s predavanjem br. Terseglava iz Ljubljane. Pri predavanju, oziroma običnem zboru je bilo okroglo 200 poslušalcev. Br. Tersegla je povedal marsikaj, kar bo ostalo v duši naših bratov. Po predavanju smo začeli z občnim zborom Orla. Predsedoval je br. Fr. Batagelj, ker sta predsednik in podpredsednik vzela od nas slovo. Tajnik, blagajnik in načelnik so nam na kratko povedali, da bo treba še in še delati! Za tem se izvoli odbor, ki je sledeči: Predsednik Fr. Batagelj, podpredsednik M. Fegic, tajnik J. Kosmač, tajnikov namestnik P. Repič, blagajnik Fr. Pelhan, blagajnikov namestnik Fr. Fegic, odbornika sta Fr. Valič in J. Semič, načelnik R. Kustelič, podnačelnik V. Marc.

Celovec. Tudi na Koroškem raste čedalje bolj zanimanje za orlovsko organizacijo. O tem nam priča posebno letošnji tečaj S. K. S. Z. Ta zveza je priredila kakor vsako leto tako tudi letos dvadnevni socialni tečaj. Poslušalcev je bilo vsak dan čez 50, po večini iz dežele iz različnih krajev Koroške, po

večini vsi navdušeni mladeniči. Program, katerega je sestavila S. K. S. Z. za ta tečaj, je bil srečno izbran. Prišel se je tečaj v ponedeljek ob osmi uri zjutraj z govorom načelnika Zveze Orlov, gosp. Vojteha Jeločnika iz Ljubljane, kateri je govoril o razvoju mladeniške organizacije na Kranjskem. Č. g. Smodej je govoril o politični zgodovini novejšega časa. Popoldne smo imeli čast slišati prvič v Celovcu č. g. pisatelja Ksaverja Meška, župnika pri Mariji na Zili, ki nam je govoril o jako važnem predmetu, namreč o zgodovini ljudskih odrov in gledaliških predstav sploh. Govornik je celo zavlil v zabavno obliko, da smo ga z veseljem poslušali. Č. g. profesor Ehrlich je govoril o narodni ekonomiji. Drugi dan so govorili gg. dr. Rožič o knjigovodstvu s posebnim ozirom na kmetijstvo; zdravnik dr. Petek je jako poljudno predaval o ljudski higijeni. Snov je čisto nova, med našim soc. delom nepoznana, čeravno je podlaga vsakemu drugemu delu. Gospodu predavatelju smo jako hvaležni za njegov trud. Popoldne je govoril č. g. župnik Trunk iz Beljaka o izseljeništvu in ameriških razmerah. Č. g. župnik Limpl iz Kaple je govoril o belgijski organizaciji. Udeleženci so z zanimanjem zasledovali predavanja in se je ob koncu vsakega predavanja razvila prav živahna debata. V ponedeljek zvečer se je priredil skupni soc. tečaj s celovskim delavskim društvom in Orlom. To je bil nekaj glavni soc. tečaj delavskega društva v tej zimski dobi; pri tem kurzu so bili navzoči gg. drž. in dež. posl. Grafenauer, dr. Brejc in poslanec Ellersdorfer. Izmed delavstva so govorili brat Čeh o najnovejši organizaciji celovski, o Orlu. Tovariš Lobnik o splošni mladinski organizaciji, tovariš Bramor o telovadbi. G. Kriegl je navduševal fante za Orla. Tovariš Abraham iz Prevalj je posegal večkrat v debato in ob koncu je deklamiral pesem o koroških Slovencih. G. dr. Brejc je pozdravil celovskega Orla in povdarjal, da je to najvažnejša organizacija na Koroškem in bo, ko se sistematično razvije, protiutež nemčurkim društvom po deželi. G. poslanec Grafenauer je istotako navduševal fante za orlovsko organizacijo na Koroškem in priporočal, da se ustanovi v vsakem primernem kraju odsek Orla. Sklepal je z besedami: »Orel z bistrim očesom z višave pazi, kaj boječe po travi lazi«. Večerni kurz, ki nam je prav izborno pojasnil celovške delavske razmere, je vodil tovariš Ravnik. Cel socialni tečaj se je sklenil z velikim navdušenjem, od strani udeležencev se je zahvalil g. Torkar iz Otoka S. K. S. Z. za njen trud. Cel tečaj je vodil predsednik Zveze g. dr. Rožič. — Nas iskreno veseli, da so se koroški bratje zavedli pomena orlovске organizacije.

SREČKE

v korist „Slov. Straži“

Glavni dobiček **TURŠKIH SREČK** pri žrebanju dne 1. aprila 400.000 frankov. Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobiček znaša 230 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona K vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. **Valentin URBANČIČ**, Ljubljana, Kongresni trg 19.